

AÇIKLANAN SON EKONOMİK GÖSTERGELERDE AYLIK DEĞERLENDİRME RAPORU

ENFLASYON

%	TÜFE		ÜFE	
	2010	2011	2010	2011
Yıllık	6,40	10,45	8,87	13,33
Yıllık Ort.	8,57	6,47	8,52	11,09
Aylık	-0,30	0,58	1,31	1,00

2011 yılının 4. çeyreğinde artış eğiliminde olan enflasyon rakamları, 2011 yılını **TÜFE'de %10,45, ÜFE'de %13,33** artışla çift hanede kapatmıştır. Aralık ayında bir önceki aya göre TÜFE %0,58 artarken, ÜFE'deki artış %1 olarak gerçekleşmiştir.

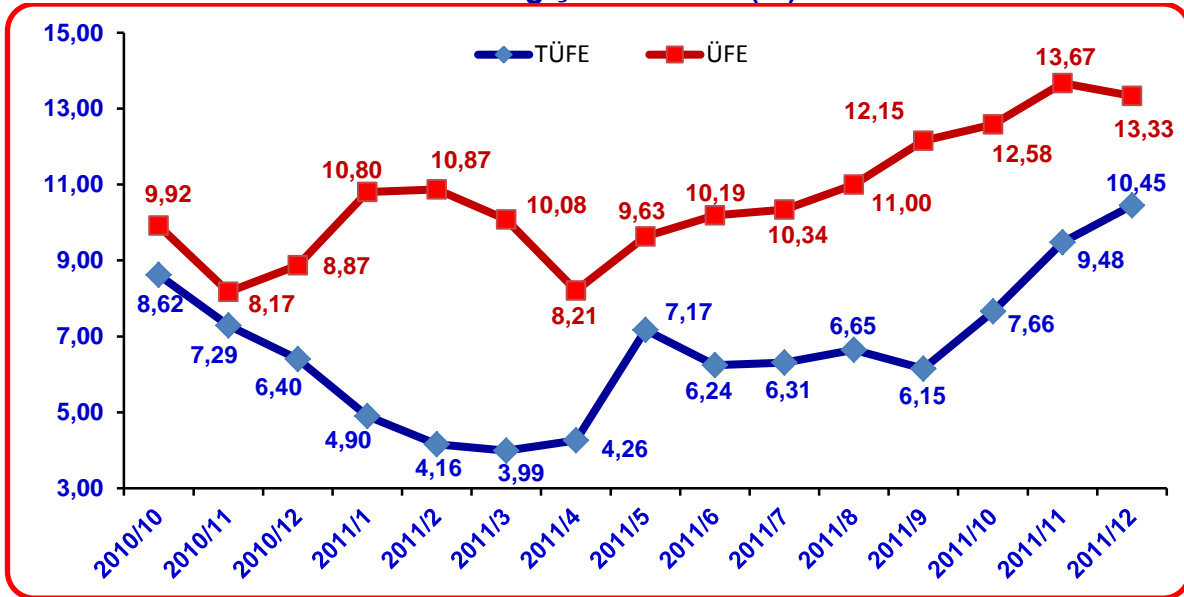
Özellikle döviz kurlarındaki yukarı yönlü hareketlenme ve vergi artışları enflasyondaki yükselişi tetiklemiştir. TCMB bu yönde 2011 yılında almaya başladığı ek önlemlere devam edeceği sinyalinin vermiştir.

Bir önceki yılın aynı ayına göre TÜFE'de en yüksek artış %18,50 ile alkollü içecekler ve tütün grubunda gerçekleşmiştir. Çeşitli mal ve hizmetler %17,14, ulaştırma %12,22, gıda ve alkolsüz ve içecekler %12,21, ev eşyası %11,04 artışın yüksek olduğu diğer harcama gruplarıdır.

Sanayinin alt sektörleri bazında ÜFE değerlendirildiğinde en yüksek aylık artış %7,64 ile tütün ürünleri ve %5,52 ile büro makineleri imalatı alt sektöründe gerçekleşmiştir.

ÜFE'de; elektrik, gaz ve su sektörü %2,51, imalat sanayi %0,37, madencilik ve taşocakçılığı %0,13 oranında artmıştır.

Yıllık Değişim Oranları (%)

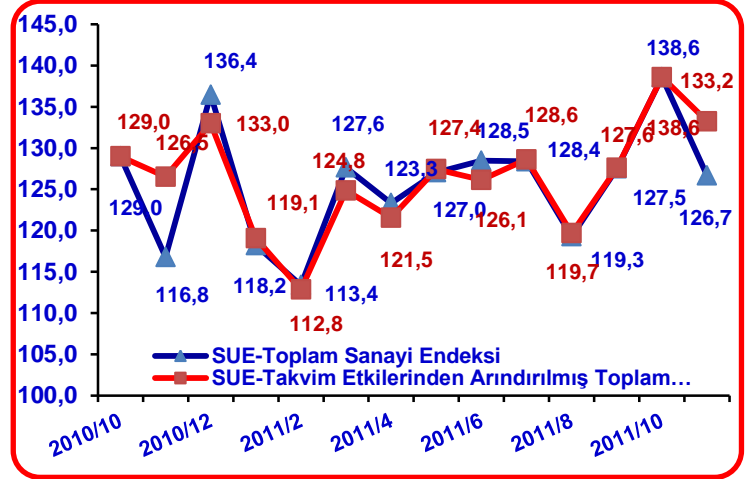

SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ

Kasım 2011 (2005=100)	Arındırılmamış			Takvim Etkisinden Arındırılmış		Mevsim ve Takvim Etkisinden Arındırılmış	
	Endeks	Değişim (Yıllık)	Değişim (Aylık)	Endeks	Değişim (Yıllık)	Endeks	Değişim (Aylık)
Toplam Sanayi	126,7	8,4	-8,6	133,2	5,2	127,5	-2,5
Madencilik ve Taşocakçılığı	134,5	2,9	-6,3	142,5	2,9	138,4	8,6
İmalat Sanayi	124,6	7,6	-10,0	131,6	4,2	124,6	-3,1
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklim. Ürt. ve Dağıtım	141,0	16,9	1,8	141,0	16,9	147,4	1,7

Sanayi Üretim Endeksi, Kasım ayı itibari ile yıllık %8,4, takvim etkisinden arındırılmış endeks, %5,2 artmıştır. Son 7 yılın en yüksek Kasım ayı değerine ulaşan üretim endeksi, bir önceki aya göre %2,5 oranında azalmıştır. Söz konusu azalmanın ilerleyen aylarda da devam etmesi, ekonomideki yavaşlamayı göstermesi açısından önemlidir. Dayanıklı tüketim malı imalatının %19,5 gibi yüksek oranı, üretimdeki artışın iç talepten beslendiğini göstermektedir.

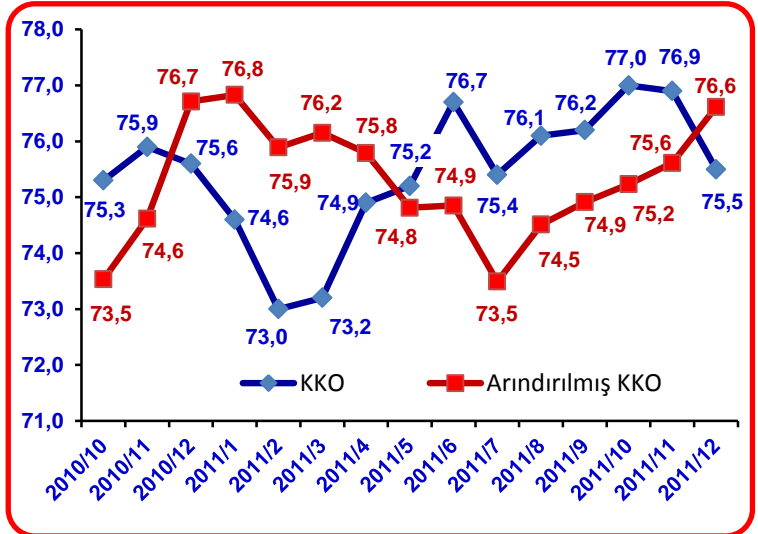
Ara malı imalatı %5,3, dayanıksız tüketim malı imalatı %5, enerji %10,9, imalat sanayi %7,6, sermaye malı imalatı %15,9 artmıştır.

KAPASİTE KULLANIM ORANI

2010 yılı ortalama kapasite kullanımı %72,6 iken, 2011 yılında ortalama %75,4'e yükselmiştir. 2011 yılının son ayındaki kapasite kullanımı %75,5 olarak gerçekleşmiştir.

2011 yılında, 2010 yılının tersine dayanıklı tüketim mallarındaki kapasite kullanım oranı yükselişe geçerken, dayanıksız tüketim malları ve tüketim malları azalış ivmesini devam ettirmiştir.

Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı %83,1 kimyasalların ve kimyasal ürünlerin üretimi %82,4, makine ve ekipmanların kurulum ve onarımı %79,1 ile yılın son ayını en yüksek kapasite ile kapatan sektörlerdir.

HANEHALKI İŞGÜCÜ İSTATİSTİKLERİ
Mevsim etkilerinden arındırılmamış temel işgücü göstergeleri

EKİM 2011	TÜRKİYE		KENT		KIR	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011
Kurumsal olmayan nüfus (000)	71.574	72.724	49.279	49.731	22.295	22.994
15 yaş ve üstü nüfus (000)	52.788	53.928	36.638	37.156	16.150	16.772
İşgücü (000)	25.873	26.939	17.183	17.688	8.689	9.252
İstihdam (000)	22.972	24.486	14.840	15.722	8.132	8.764
İşsiz (000)	2.901	2.454	2.344	1.966	557	488
İşgücüne katılma oranı (%)	49,0	50,0	46,9	47,6	53,8	55,2
İstihdam oranı (%)	43,5	45,4	40,5	42,3	50,4	52,3
İşsizlik oranı (%)	11,2	9,1	13,6	11,1	6,4	5,3
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	14,1	11,6	14,1	11,5	13,8	11,8
Genç nüfusta işsizlik oranı ⁽¹⁾ (%)	21,3	17,4	25,0	20,3	14,2	11,8
İşgücüne dahil olmayanlar (000)	26.915	26.989	19.455	19.469	7.460	7.520

(1) 15-24 yaş grubundaki nüfus

Not: Rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

2011 Ekim döneminde işsizlik oranı, 2010 yılının aynı dönemine kıyasla 2,1 puan azalırken, bir önceki aya göre 3 puan artarak yüzde 9,1 olarak gerçekleşmiştir. İşsizlikteki bu artış, beklenen yavaşlama sürecinin bir işareti olarak görülmektedir.

Son 1 yılda istihdamda 1.5 milyon artış gerçekleşmiş, işsiz sayısı 447 bin kişi azalmıştır. Böylelikle işsiz sayısı 2 milyon 454 bin kişi, istihdam edilenlerin sayısı da 24 milyon 486 bin kişi olmuştur. Genç nüfustaki işsizlik oranı %17,4'e gerilemiştir. 2011 yılı ortalama işsizlik tahmini %10 civarında yoğunlaşmaktadır.

İSTİHDAMIN GELİŞİMİ (Bin kişi)

Aylar	SANAYİ	TARIM	İNŞAAT	HİZMETLER	TOPLAM
2010					
Ekim	4.498	5.905	1.524	11.044	22.972
2011					
Ocak	4.656	5.401	1.313	11.090	22.461
Şubat	4.652	5.573	1.338	11.240	22.802
Mart	4.790	5.786	1.440	11.268	23.286
Nisan	4.828	6.030	1.611	11.485	23.955
Mayıs	4.777	6.273	1.769	11.627	24.445
Haziran	4.697	6.600	1.863	11.740	24.901
Temmuz	4.710	6.705	1.879	11.659	24.953
Ağustos	4.682	6.704	1.908	11.591	24.884
Eylül	4.707	6.475	1.888	11.680	24.749
Ekim	4.657	6.292	1.775	11.762	24.486

Kaynak: TÜİK

Geçen yılın aynı dönemine göre sanayide istihdam edilen kişi sayısı 159 bin artış göstermiştir. Bir önceki aya göre baktığımızda, sadece hizmetler sektöründe istihdam edilen sayısında artış gözlenmektedir. Bu haliyle, istihdamın %25,7'si tarım, %19'u sanayi, %7,2'si inşaat, %48'i ise hizmetler sektöründe yer almıştır.

ÖDEMELER DENGESİ

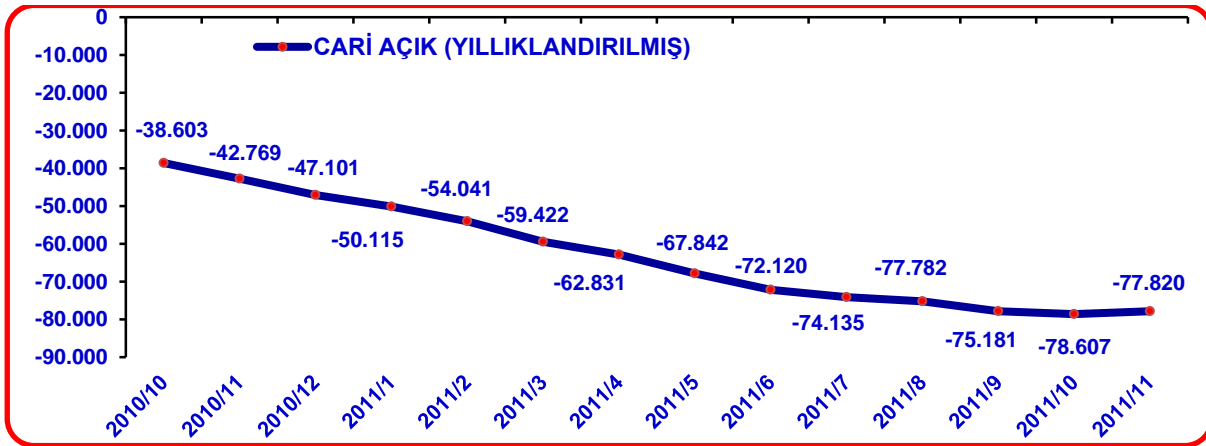
(Milyon ABD Dolar)	2010 Ocak-Kasım	2011 Ocak-Kasım	2011 Kasım
CARİ İŞLEMLER HESABI	-39.522	-70.241	-5.188
Mal Dengesi	-49.187	-82.744	-6.255
SERMAYE-FİNANS HESABI	48.686	63.655	7.032
Yurtdışında Doğrudan Yatırım	-1.368	-2.061	-292
Yurtiçinde Doğrudan Yatırım	7.094	12.084	510
Portföy Hesabı-Varlıklar	-3.717	3.193	780
Portföy Hesabı-Yükümlülükler	19.819	15.900	1.912
Diğer Yatırımlar-Varlıklar	6.772	13.796	3.307
Diğer Yatırımlar-Yükümlülükler	20.086	20.743	815

Kaynak: TCMB

2010 yılında 11 ayda 39.5 milyar dolar açık veren cari işlemler hesabı, 2011'in aynı döneminde %77 artarak 70.2 milyar dolar açık vermiştir. Ekim ayında Eylül ayına göre %35 azalan cari açık, Kasım ayında Ekim'e göre tekrar yükselişe geçerek %25 artmıştır. Cari açığa en önemli katkıyı geçen yılın aynı dönemine göre %68 artan, dış ticaret açığı yapmıştır. Diğer yandan turizm gelirleri son 1 yılda %13 artarken, uluslararası doğrudan yatırımlarda %70 artış gerçekleşmiştir.

Yapısal sorunlarımız arasında yer alan ve son birkaç aydır alınan önlemlerin etkisiyle azalma eğiliminde olan cari açıktaki bu rakamlar, Türkiye'yi OECD'de ülkeleri arasında kötüler kategorisine sokmuştur.

Türkiye, milli gelire oranı açısından bakıldığında, %10,5'lük seviyesi ile dünyada en çok cari açık veren ülkelerin başında gelmektedir. Yeni teşvik sisteminin cari açıktaki hızlı artışı durdurması beklenmektedir.

GÜVEN ENDEKSLERİ

Aylar	Reel Kesim Güven Endeksi	Tüketici Güven Endeksi
2010		
Aralık	106,4	91,0
2011		
Ocak	113,6	91,3
Şubat	111	93,6
Mart	114,8	93,4
Nisan	116,7	93,5
Mayıs	117,2	92,9
Haziran	114,6	96,4
Temmuz	114,1	94,8
Ağustos	109,8	91,7
Eylül	112,4	93,7
Ekim	101,9	89,7
Kasım	102,3	91,0
Aralık	97,2	92,0

2012 yılına dair olumsuz beklentiler güven endekslerine de yansımış, özellikle reel kesim güven endeksi yılın en düşük seviyesi olan 97,2'yi Aralık ayında yakalamıştır. Tüketici güven endeksi, bir önceki aya göre 1 puan artış ile yılı 92 puanla kapamıştır.

BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ

2011 yılında bütçe açık vermesine rağmen, 2010 yılındaki 40.8 milyar TL olan bütçe açığı, 2011 yılında %56.5 azalarak 17.4 milyar TL'ye gerilemiştir.

Bütçe geliri 295.8 milyar TL, bütçe gideri 313.3 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

2011 sonu itibariyle bütçenin %13.5'i, vergi gelirlerinin %16,6'sı faize ayrılmıştır.

Bütçe gelirinin faiz dışı giderden yani personel, yatırım gibi harcamalardan fazla olması durumunu anlatan Faiz dışı fazla 3 kat artışla 24.7 milyar TL olurken, bütçe açığının milli gelire oranı %1.4 seviyesindedir.

	2010 (Milyon TL)	2011 (Milyon TL)	Fark (%)
Bütçe Giderleri	294.359	313.302	6.4
Faiz Hariç Giderler	246.060	271.090	10.2
Faiz Giderleri	48.299	42.212	-12.6
Bütçe Gelirleri	254.277	295.862	16.4
Vergi Gelirleri	210.560	253.765	20.5
Bütçe Dengesi	-40.081	-17.439	-56.5
Faiz Dışı Fazla	8.217	24.773	201.5

DIŞ TİCARET

Milyon ABD \$

Aylar	Yıl	İhracat (FOB)		İthalat (CIF)		Ara (Hammadde) Malları İthalatı		Dış Ticaret Dengesi		İhracatın İthalatı Karşılama Oranı (%)
		Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	
Ocak-Kasım	2010	102.061		164.985		117.751	71,4	-62.925		61,9
	2011	122.502	20	220.233	33,5	158.800	72,1	-97.730	55,3	55,6
Kasım	2010	9.382		17.135		11.653	68	-7.752		54,8
	2011	11.114	18,5	18.647	8,8	13.627	73,1	-7.533	-2,8	59,6

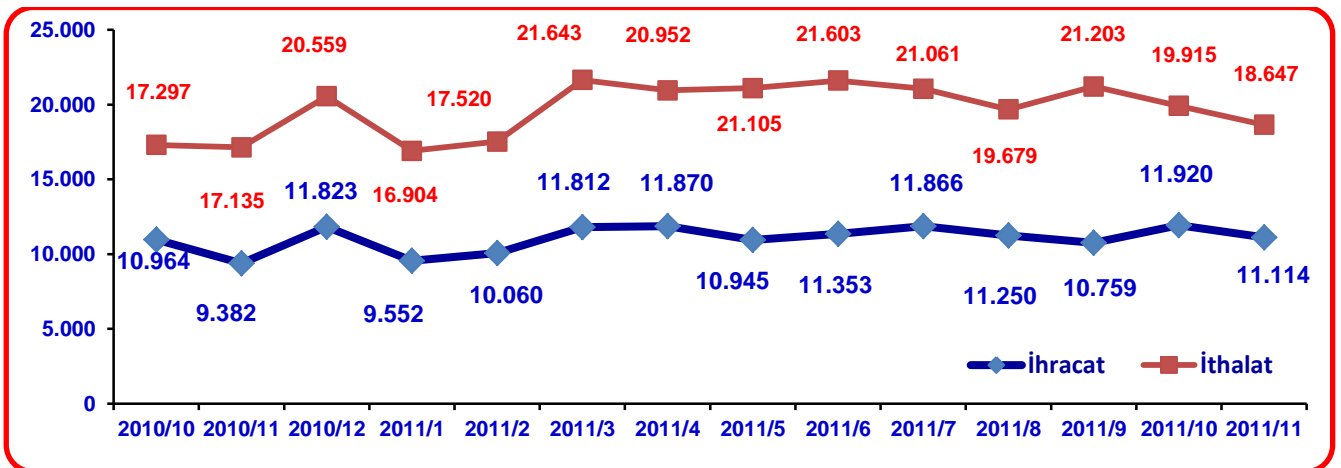
2011 yılında 11 aylık dönemde ihracat bir önceki yılın aynı dönemine göre %20, ithalat %33,5 oranında artış göstermiştir.

Dış ticaret dengesinin %55 oranında artması, ihracatın ithalatı karşılama oranının %55,6 seviyesine kadar inmesi 2011 yılında öne çıkan oranlardır.

Diğer yandan aylık bazda ithalattaki azalma seyri, grafikten de net olarak gözlenmektedir.

İthalatın %72'sinin ara malı ithalatı olması, sağlıklı olmayan yapıyı göstermesi açısından önemlidir. Özellikle girdi tedarik stratejisi ve sektörler için sağlanacak teşviklerle bu yapının düzeltilmesi ümit edilmektedir.

Motorlu ve kara taşıtları ile kazan, makine sektörünün ihracatta ilk iki sırada yer alması, mineral yakıtlar, yağlar ile kazan, makine sektörünün ithalatta ilk 2 sırayı paylaşması, daralan Avrupa pazarı karşısında Afrika'ya olan ihracatın artış göstermesi yılın 11 ayındaki gelişmelerdir.

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER TABLOSU

BÜYÜME (Sabit Fiyatlarla)	2007	2008	2009	2010	2011/Ç3
GSYH (Milyon \$)	648.754	742.094	616.703	734.929	589.072
Büyüme Oranı (%)	4,7	0,7	-4,8	8,9	9,6
ENFLASYON (%)	2007	2008	2009	2010	Ara.11
ÜFE (yıllık)	5,94	8,11	5,93	8,87	13,33
TÜFE (yıllık)	8,39	10,06	6,53	6,40	10,45
DIŞ TİCARET (Milyon \$)	2007	2008	2009	2010	Kas.11 *
İhracat	107.272	132.027	102.143	113.883	122.502
İthalat	170.063	201.964	140.928	185.544	220.233
Dış Ticaret Dengesi	-62.791	-69.936	-38.786	-71.661	-97.730
Cari İşlemler Dengesi	-38.434	-41.959	-13.991	-47.099	-70.241
BORÇLU DAĞILIMINA GÖRE	2007	2008	2009	2010	2011/Ç3
BORÇ STOKU (Milyar \$)	2007	2008	2009	2010	2011/Ç3
Toplam İç Borç Stoku	219.2	181.7	219.2	228.2	210.1
Brüt Dış Borç Stoku	249.5	280.4	268.8	290.0	309.6
*Özel Sektör (Kısa Vadeli)	38.7	48.0	44.3	72.39	80.1
*Özel Sektör (Uzun Vadeli)	121.5	140.0	127.7	116.9	123.6
SANAYİ VERİLERİ	2007	2008	2009	2010	Kas.11
(Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre % Değ.)	2007	2008	2009	2010	Kas.11
Toplam Sanayi Üretim Endeksi	6,9	-0,6	-9,9	13,1	8,4
Takvim Etk. Arındırılmış Sanayi Üretim Endeksi	-	-0,8	-10,1	13,9	5,2
KAPASİTE KULLANIMI (%)	2007	2008	2009	2010	Ara.11
Kapasite Kullanım Oranı	79,2	64,9	67,7	75,6	75,5
GÜVEN ENDEKSLERİ	2007	2008	2009	2010	Ara.11
Reel Kesim Güven Endeksi	100,6	52,3	92,2	106,4	97,2
Tüketici Güven Endeksi	93,89	69,9	78,79	90,99	92,0
SANAYİ CİRO VE SİPARİŞ ENDEKSLERİ	2007	2008	2009	2010	Kas.11
Sanayi Ciro Endeksi	138,2	158,4	138,2	162,7	204,7
Sanayi Sipariş Endeksi	146,6	159,4	130,4	155,4	198,5
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM	2007	2008	2009	2010	Eki.11
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	20.738	21.194	21.277	22.594	24.486
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	2.376	2.611	3.471	3.046	2.454
İşsizlik Oranı (%)	10,3	11,0	14,0	11,9	9,1
BORSA VE DÖVİZ	2007	2008	2009	2010	2011
İMKB 100 Endeksi	52.786	47.905	49.066	79.226	82.809
Euro/\$	1,4589	1,3978	1,4316	1,3377	1,3923
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ (Milyon TL)	2007	2008	2009	2010	2011
Bütçe Dengesi	-13.708	-17.432	-52.761	-40.081	-17.439

*: Ödemeler Dengesi ve Bütçe verileri kümülatiftir.